

Vedran Zlatić, student V. godine
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu

**NOVINE U PRAVU TRŽIŠNOG NATJECANJA NAKON PRISTUPANJA
REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI (NOVELTIES IN
COMPETITION LAW AFTER THE ACCESSION OF THE REPUBLIC
OF CROATIA TO THE EUROPEAN UNION)**

**Zbornik radova, Collected papers, Ekonomski fakultet, Zagreb, 2014., str
238., Uredila: Doc.dr.sc. Jasminka Pecotić Kaufman**

Knjiga „Novine u pravu tržišnog natjecanja nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji“ je zbornik radova koji su predstavljani na „4. konferenciji o pravu tržišnog natjecanja u spomen na dr.sc. Vedrana Šoljana: Novine u pravu tržišnog natjecanja nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji“ održanoj 4. lipnja 2013.g. u Zagrebu. Ovaj zbornik radova je uredila doc.dr.sc. **Jasminka Pecotić Kaufman** sa Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U predočenom zborniku raspravlja se o aktualnim problemima u vezi prava tržišnog natjecanja u Europskoj uniji u vremenu kada i Republika Hrvatska pristupa ovoj zajednici europskih država. Knjiga ima 238 stranica, na početku se nalazi Sadržaj (str.3.-4.), Predgovor (str.5.-6.) doc.dr.sc. Jasminke Pecotić Kaufman, zatim Uvodno izlaganje (str.7.-12.) šefa delegacije Europske komisije u RH g. **Paul Vandoren-a** te naposljetku i Pozdravni govor (str.13.-14.) mr.sc. **Olgice Spevec**, predsjednice Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja. Središnji dio knjige sastoji se od radova izloženih i napisanih od strane domaćih i inozemnih stručnjaka (str.15.-230.). Na kraju knjige nalazi se Kazalo pojmova (str.231.-238.).

U nastavku teksta prikazat će se, u kratkim crtama, radovi stručnjaka koji predstavljaju središnji dio knjige redom kako slijedi:

1. „Jurisdiction and Jurisprudence of the Courts of the European Union in Competition Cases“- prof. Stefan Enchelmaier sa Lincoln College, Oxford, (str.15.-33.). U svome izlaganju prof. Enchelmaier se bavi nadležnošću i jurisprudencijom Suda pravde Europske unije (dalje: Sud), s posebnim osvrtom na slučajeve koji se tiču prava tržišnog natjecanja. Napominje da postoje izravne i neizravne tužbe koje se mogu podnijeti pred ovim Sudom te na razlike među njima. Potom nam predočava sastav sudskih vijeća ovog Suda te objašnjava postupak raspoređivanja pojedinih slučajeva različitim vijećima. Na kraju ističe da se glede oblika i izrade presuda Sud najviše ugleda na francuske sudove, a razlog tome nalazi u tome što je upravo Francuska na početku europskih integracija bila „prirodni lider“ zbog odluke Velike Britanije da ostane podalje od integracijskog procesa u njegovim počecima, a Njemačka je imala teret 2. svjetskog rata i užasa Holokausta, pa stoga nije mogla u to vrijeme konkurirati snazi i utjecaju Francuske na polju europskih integracijskih procesa.

2. „Accession to the EU’s Competition Law Regime: A Law and Governance Approach“- prof. Katalin Cseres sa University of Amsterdam,

(str.34.-63.). U svome radu prof. Cseres naglašava kako je pravo tržišnog natjecanja uvijek predstavljalo važan segment europskog integracijskog procesa. Ovaj rad se sastoji, prema riječima same autorice, iz četiri dijela. Prvi dio bavi se odnosom između EU pravne regulacije i trećih država koje joj se žele priključiti glede pitanja koja se odnose na pravo tržišnog natjecanja. Drugi dio se bavi istim ovim pitanjem, ali sada u odnosu prema državama članicama. U trećem dijelu razmatra se uloga Uredbe 1/2003 u implementaciji EU prava tržišnog natjecanja u pravne sustave država članica. U četvrtom dijelu obrađuje se uloga Europske mreže tijela za zaštitu tržišnog natjecanja (European Competition Network) kao glavnog mehanizma Europske unije u praćenju usuglašavanja pravnih propisa država članica sa pravom EU.

3. „Aktualna reforma postupaka nadzora koncentracija u Europskoj uniji – korak naprijed prema jednostavnijem i učinkovitijem nadzoru?“- Kristijan Poljanec, mag.iur., asistent sa Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, (str.64.-84.). U ovome radu asistent Poljanec navodi da sustav nadzora koncentracija danas ide prema određenim promjenama koje su uvjetovane još uvijek prisutnom gospodarskom krizom u EU. Nadalje izlaže se pojednostavnjenje postupaka nadzora koncentracija kao i proširenje nadzora na stjecanje manisnskih udjela (strukturne veze).

4. „Razgraničenje nadležnosti između Europske komisije i Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja u postupcima radi provedbe pravila tržišnog natjecanja“- Dr.sc. Jasminka Pecotić Kaufman, docentica sa Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, (str.85.-106.). U svome radu doc. Pecotić Kaufman razmatra pitanje podjele nadležnosti, kao i raspodjele predmeta, između Komisije i nacionalnih tijela država članica za tržišno natjecanje u postupcima radi povrede pravila tržišnog natjecanja. Nadalje autorica prikazuje stanje kakvo je bilo prije donošenja Uredbe 1/2003, a potom i stanje kakvo je uspostavljeno donošenjem ove Uredbe. Isto tako izlažu se i implikacije ove uredbe za Hrvatsku nakon ulaska uEuropsku uniju.

5. „Specifičnosti postupka pred Europskom komisijom protiv poduzetnika radi povrede pravila tržišnog natjecanja“- Ivan Tot, mag.iur., univ.spec. oec., asistent sa Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, (str.107.-135.). U ovome radu pojašnjava se postupak u kojem Europska komisija utvđuje postojanje povreda pravila tržišnog natjecanja. Najprije se iznose zajedničke značajke postupaka koji se vode pred Europskom komisijom protiv poduzetnika radi povrede čl. 101. i 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Potom slijedi i detaljnije izlaganje o pojedinim vrstama postupaka kao što su: postupak radi utvrđenja povrede čl.101. i 102. UFEU-a, postupak radi obvezivanja poduzetnika na preuzimanj obveza izvršenja određenih mjera i uvjeta, postupak postizanja nagodbe u slučajevima kartela, itd.

6. „Podnošenje pritužbi Europskoj komisiji radi povrede pravila tržišnog natjecanja“- Dr.sc. Dubravka Akšamović, docentica sa Pravnog fakulteta Sveučilišta u Osijeku, (str.136.-157.). U ovome radu ističe se da je 2004.g. provedena jedna od najznačajnijih reformi u sferi prava tržišnog natjecanja, tada

je napušten centralizirani sustav zaštite tržišnog natjecanja te je uspostavljen novi koji uvodi paralelnu nadležnost Europske komisije i nacionalnih tijela za zaštitu tržišnog natjecanja. Nadalje, razmatraju se temeljne odrednice reforme prava tržišnog natjecanja prema Uredbi 1/2003, zatim se iznosi i način na koji Komisija postupa s pritužbama radi utvrđivanja povrede čl.101. i 102. UFEU.

7. „Suradnja država članica i Europske komisije u okviru Europske mreže tijela za zaštitu tržišnog natjecanja (ECN)“ - Dr.sc. Mirta Kapural, zamjenica voditeljice Odjela za međunarodnu suradnju u Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja, (str.158.-170.). Dr. Kapural na početku ovog rada iznosi zakonski okvir, pojam i svrhu Europske mreže tijela za zaštitu tržišnog natjecanja (ECN), zatim iznosi strukturu, mehanizme i uspješnost suradnje država članica unutar ECN-a. Na kraju daje osvrt na otvorena pitanja u radu ECN-a i buduće izazove, kao i na iskustvo hrvatske Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja u radu ECN-a.

8. „Uloga hrvatskih sudova u primjeni čl. 101. i 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije“ - Gorana Aralica Martinović, sutkinja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, (str.171.-189.). Sutkinja Aralica Martinović navodi da provedba nacionalnog i europskog prava tržišnog natjecanja ovisi o javnopravnom modelu zaštite putem nadležnih administrativnih i regulatornih tijela te o privatnopravnom sudskom modelu zaštite. Potom navodi da sudsku zaštitu u RH u sferi privatnopravnih odnosa pružaju redovni i trgovački sudovi, a potonji su nadležni za privatno pravnu zaštitu prava tržišnog natjecanja između poduzetnika. Nadalje, autorica navodi da je Komisija kao dio politike provedbe prava tržišnog natjecanja i u cilju jačanja odgovornosti za naknadu štete kao posljedicu povrede pravila tržišnog natjecanja i čl.101. i 102. donijela pravni instrument u vidu Zelene knjige (2005.g.) i Bijele knjige (2008.g.). Potom se daje osvrt i na reguliranje ovog pitanja u hrvatskom zakonodavstvu.

9. „Developments in Private Enforcements of Competition Rules after the Croatian Accession to the European Union“ - Dr. iur. Bojana Vrčec sa American Antitrust Institute, Bruxelles, (str.190.-209.). Autorica u ovome radu iznosi rastuću ulogu privatnopravne zaštite prava tržišnog natjecanja pred nadležnim sudom putem podizanja tužbe za naknadu štete prouzročene povredom pravila tržišnog natjecanja. Potom se daje poseban osvrt i na reguliranje ovih pitanja u hrvatskom zakonodavstvu uvođenjem posebnih odredbi u Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja (NN 80/13).

10. „Novine u nadzoru koncentracija poduzetnika nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji – podjela nadležnosti između Europske komisije i Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja“ - Dr.sc. Vlatka Butorac Malnar, docentica sa Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, (str.210.-230.). U ovome radu docentica Butorac Malnar navodi da je nakon pristupanja RH Europskoj uniji došlo do značajnih novina u području provedbe pravila prava tržišnog natjecanja, a najznačajniju među njima predstavlja podjela nadležnosti između Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) i Europske komisije. Potom se navode nadležnosti Agencije te nadležnosti Komisije.

Zbornik radova „Novine u pravu tržišnog natjecanja nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji“ predstavlja važan doprinos hrvatskoj pravnoj misli, posebice u vremenu kada je RH pristupila Europskoj uniji te su samim tim u hrvatski pravni sustav unesene mnogobrojne odredbe europskog prava. Izuzetak nije ni područje prava tržišnog natjecanja, pa su i u njega pristupanjem Uniji uneseni mnogobrojni pravni instituti iz europskog prava koji mijenjaju dosadašnje uređenje ovog područja društvene aktivnosti.